

Datum
2019-11-27
Adress
Rönbladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2019-24449

Yttrande

Till
Stadskontoret

Remiss angående Förslag till organisation och styrning av Malmö stads lokalförsörjning STK-2019-1146

Grundskolenämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram rubricerat remissförslag till organisation och styrning av Malmö stads lokalförsörjning. Stadskontoret har, i samarbete med PriceWaterhouse Coopers (PWC), utrett hur stadens arbete med lokalförsörjningsfrågor ska utformas. Flera tidigare utredningar har kunnat konstatera att stadens nuvarande organisering har stora brister avseende tydlighet i roll- och ansvarsfördelning, strategiska frågor och kopplingen till budget och uppföljningsprocessen.

I föreliggande remissförslag föreslås därför en förflyttning av ansvaret för den kommuncentrala strategiska lokalförsörjningen från tekniska nämnden till kommunstyrelsen medan de delar som rör förhyrning gentemot den externa hyresmarknaden flyttas till servicenämnden.

Grundskolenämnden är positiv till att den centrala styrningen av Malmö stads lokalförsörjningsarbete flyttas till kommunstyrelsen som i sin samordnande roll har större möjligheter att leda, utveckla och tydliggöra en ändamålsenlig process för försörjningen av lokaler. Grundskolenämnden menar att lokaler är en strategisk resurs och ett redskap för att skapa en komplett och inspirerande lärmiljö. Grundskolenämnden menar dock att en del oklarheter avseende den framtida organiseringen kvarstår och behöver besvaras under denna samrådsprocess.

Yttrande

Stadskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram rubricerat remissförslag till organisation och styrning av Malmö stads lokalförsörjning. Stadskontoret har, i samarbete med PriceWaterhouse Coopers (PWC), utrett hur stadens arbete med lokalförsörjningsfrågor ska utformas. Flera tidigare utredningar har kunnat konstatera att stadens nuvarande

organisering har stora brister avseende tydlighet i roll- och ansvarsfördelning, strategiska frågor och kopplingen till budget och uppföljningsprocessen.

I föreliggande remissförslag föreslås därför en förflyttning av ansvaret för den kommuncentrala strategiska lokalförsörjningen från tekniska nämnden till kommunstyrelsen medan de delar som rör förhyrning gentemot den externa hyresmarknaden flyttas till servicenämnden.

Grundskolenämnden är positiv till att den centrala styrningen av Malmö stads lokalförsörjningsarbete flyttas till kommunstyrelsen som i sin samordnande roll har större möjligheter att leda, utveckla och tydliggöra en ändamålsenlig process för försörjningen av lokaler. Grundskolenämnden menar att lokaler är en strategisk resurs och ett redskap för att skapa en komplett och inspirerande lärmiljö. Grundskolenämnden vill således betona att lokaler, dess läge och utformning påverkar grundskoleverksamheten och kostnaderna för denna resurs står för en betydande del av budgeten varför grundskolenämnden välkomnar en förändring som innebär tydlighet kring roller, mandat och övergripande organisering av området.

I remissförslaget framgår det att den organisering som beskrivs ska betraktas som ett ramverk och en principiell grund att stå på för framtida arbete och att det åligger den nya organisationen att ta fram anvisningar och processbeskrivningar. Grundskolenämnden menar att tydliga spelregler för organisationen borde tas fram skyndsamt för att inte ytterligare fördröja processen och hamna i en cirkel av återkommande och långtgående utredningar. Grundskolenämnden noterar även att det inte framgår vilka parter som avses när man anger i förslaget att inblandade parter ska delta i framtagande av processbeskrivningar och anvisningar. Grundskolenämnden menar att de beställande nämnderna bör ges möjlighet att delta i framtagandet med anledning av den kompetens och de erfarenheter som respektive beställande nämnd byggt på de gångna åren.

Grundskolenämnden vill påtala vikten av att den nya organisationen kommer till stånd snarast möjligt och kan påbörja det nödvändiga arbetet med att ta fram anvisningar för hur en effektivare lokalförsörjningsprocess ska se ut.

Kommunstyrelsens ansvar och roll

Grundskolenämnden noterar att rollen som ansvarig för stadens kommuncentrala lokalförsörjning placeras på stadskontoret. Det finns dock i remissförslaget ingen definiering över vad som innefattas i denna strategiska lokalförsörjning och förslaget lämnar stort utrymme för tolkning av stadskontorets kommande roll och uppdrag. I föreliggande utkast är det således fortfarande oklart vem som har det tydliga beslutsmandatet gällande lokalförsörjningen, i vilket forum och under vilka förutsättningar specifika investeringar prioriteras. Det är särskilt angeläget att detta definieras tidigt mot bakgrund av att otydligheten som finns i staden gällande lokalförsörjningen resulterat i att det saknas en övergripande uppföljning av krav och ambitioner som lett till ökade kostnader och förseningar i specifika lokalförsörjningsprojekt och som i sin tur kan påverka hela stadens prioriteringar och investeringar.

Vidare framgår det att stadskontoret ska ”Representera kommunstyrelsen med ansvar för ledning, samordning och uppsikt för stadens lokalförsörjning. I detta avseende menar grundskolenämnden är det angeläget att tidigt definiera vem, var och hur eventuella målkonflikter ska avgöras. Ett återkommande utvecklingsområde som belysts i tidigare utredningar är i vilka arenor som hindren annonseras och hur eventuella hinder avhjälpas. Den samordnande rollen stadskontoret en större överblick över stadens samlade behov. Grundskolenämnden menar att målkonflikter bör hanteras centralt i organisationen och inte mellan olika förvaltningar i produktionen.

I vidare arbete med remissförslaget och framtagande av anvisningar är det för grundskolenämnden viktigt att det klargörs hur avvikelserapportering gällande tidplan, kostnader, utförande, myndighetskrav och dylikt ska ske och till vilken aktör. Rimligtvis bör stadskontoret, med sitt uppdrag att leda och samordna, utveckla en process för avvikelser. Detta är väsentligt om uppföljning av lokalförsörjningsprocessen ska kunna ske på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Grundskoleförvaltningen uppfattning, som grundar sig i de senaste fem årens kraftfulla utbyggnad inom skolsektorn i staden, är att lokalförsörjning sker i gränssnittet mellan de traditionella kommunala ansvarsområdena, så som ekonomi, kärnverksamhet i form av skola, vård och individ- och familjeomsorg samt vidare stadsplanering, exploatering m.m. För en organisation som Malmö stad är det direkt avgörande att gränssnittet fångas upp och synliggörs oavsett om det handlar om den operativa eller strategiska hanteringen samt att lokalförsörjning som ett eget område ges den dignitet i den kommunala organisationen som det kräver för att en effektiv resurshållning av offentliga resurser skall erhållas. Frågor som stadskontoret därmed bör tydliggöra i sitt utredningsarbete vidare är:

- Vilken/vilka nämnder blir stadens lokalförsörjare?
- Vilken/vilka nämnder får tydligt mandat att avgöra/prioritera bland investeringar inom lokalförsörjningsområdet?
- I vilka arenor och hur hanteras målkonflikter?
- Hur säkerställs objektivitet och långsiktighet i valet mellan att äga eller hyra?

Beställande nämnders ansvar och roll (grundskolenämnden)

I grundskolenämndens reglemente §13 stipuleras att grundskolenämnden ansvarar för den fysiska planeringen avseende sitt verksamhetsområde samt att nämnden ansvarar för att årligen till kommunstyrelsen inkomma med lokalförsörjningsplan. I remissförslaget föreslås det förtydligas att ansvaret förändras till att beställande nämnder skall uttrycka sitt eget lokalbehov och beskriva detta i en årlig lokalbehovsplan. Vidare föreslås det åligga de beställande nämnderna att årligen omsätta behov i beställning av nya lokaler eller avveckling av befintliga lokaler. Det framgår inte vem som faktiskt effektuerar anskaffning och avveckling av lokalerna utan enbart att respektive beställande nämnd redogör för detta i respektive lokalbehovsplan. Det är grundskolenämndens uppfattning att det saknas en processbeskrivning som tydligt anger och kopplar ihop de olika nämndernas ansvar och beskriver de arenor till samarbete som finns eller kan utvecklas. Grundskolenämnden eftersöker således en ökad stringens och tydlighet i var beslut tas.

Servicekommitténs ansvar och roll

I remissförslaget får servicekommittén ett utökat uppdrag att förutom nyproduktion och förvaltning av byggnader på stadens mark även ”verka som stadens ansikte utåt i hyresförhandlingar”. Grundskolekommittén välkomnar ambitionen om mer stöd till förvaltningarna avseende den externa fastighetsmarknaden. Det är också positivt att kompetensen inom området stärks. Det framgår att valet mellan att äga eller hyra ska ske utifrån framtagna anvisningar. I detta avseende är det särskilt angeläget att säkra ett oberoende i denna fråga, inte minst i en tid då avlastning av den kommunala investeringsbudgeten är viktig. Det är alltså väsentligt att genom aktiv styrning och översikt undanröja risken för att budgetförhållanden inom servicekommittén avgör valet mellan att äga och hyra. Grundskolekommittén menar att det är oerhört angeläget att objektiva avvägningar med fokus på koncernnyttan kan säkerställas i valet mellan att hyra eller äga. Mot bakgrund av detta är det grundskolekommittén uppfattning att kommunstyrelsen genom stadskontoret med sitt ansvar att leda och samordna även bör utgöra den beslutande parten i frågor som rör äga eller hyra scenarier. Detta vore också helt i linje med det uppdrag om att ta fram den stadens samlade lokalförsörjningsplan med koppling till stadens budget och uppföljningsprocess samt investeringsstyrning som remissförslaget föreslår ska ligga på stadskontoret.

Tekniska kommitténs ansvar och roll

Grundskolekommittén noterar att den tekniska kommitténs ansvar för att anskaffa och utveckla kommunens lokaler försvinner i förslaget till ny organisering. Grundskolekommittén kan inte överblicka var detta ansvar placeras istället och menar att det är ytterst angeläget att analysera och beskriva vad det innebär konkret för stadens övergripande lokalförsörjning att en part tappas ansvaret för ansvar för anskaffning och utveckling medan en annan part får enbart samordningsrollen. Grundskolekommittén ställer sig frågande till om detta i praktiken innebär att stadskontoret får ett övergripande ansvar för att försörja de beställande kommittéerna med lokaler eller flyttas detta ansvar över till servicekommittén? Det tydliggörs att den tekniska kommittén har ett ansvar att ansöka om detaljplan på kommunal mark. I PWC:s utredning föreslogs detta ske på begäran av den strategiska lokalförsörjningsfunktionen på stadskontoret medan i föreliggande remissförslag framgår det inte hur detta ansvar är kopplat till de behov som kommittéerna lämnar eller om det överhuvudtaget är kopplad till lokalförsörjningsplanen. Grundskolekommittén vill betona att det är väsentligt att beskriva och klargöra hur den tekniska kommittén är tänkt att stödja den långsiktiga lokalförsörjningsarbete samt om förslaget innebär att de beställande kommittéerna får ett ansvar att själva beställa detaljplaner hos tekniska kommittén.

Stadsbyggnadskontorets ansvar och roll

Grundskolekommittén ser positivt på att stadsbyggnadskontorets ansvar och roll förtydligas och kopplas även till lokalförsörjningen. Grundskolekommittén ser särskilt positivt på att fler berörda aktörer bidrar med underlag beträffande konsekvenser av diverse styrinstrument så som detaljplaner och planprogram. Grundskolekommittén noterar dock att det i föreliggande remissunderlag inte finns en lika tydlig ansvarsbeskrivning för stadsbyggnadskontoret så som förslaget av PWC. I föreliggande remissförslag föreslås stadsbyggnadskontoret beakta översiktliga kostnadsuppskattningar med avseende på detaljplaners och planprogramms påverkan

på byggnaders produktionskostnad medan det i PWCs utredning klargörs tydligt att det är stadsbyggnadskontoret som föreslås ansvara för översiktliga kostnadsuppskattningar. Om stadsbyggnadskontoret, i enlighet med föreliggande remissförslag, enbart ska beakta översiktliga kostnadsuppskattningar och inte ansvara för att dessa utförs vilken part har då istället ansvaret? Detta är något som bör tydliggöras i arbetet vidare.

Övrigt

Grundskolenämnden förstår att remissförslaget kommer innebära förändringar för flertalet nämnder vad gäller lokalplaneringen men remissförslaget klargör inte hur nämndernas reglementen, i de paragrafer som berör lokalfrågor, kommer justeras och lyda så att det bidrar med förtydliganden om ansvar och roller.

Ordförande

.....
Sara Wettergren
.....

Direktör

.....
Anders Malmquist
.....

M+C avser inkomma med ett gemensamt särskilt yttrande.